

Handleiding voor de administratieve woningtelling

Versie 2

Centraal Bureau voor de Statistiek, 1992

VOORWOORD

Deze handleiding is de tweede versie van de handleiding voor de administratieve woningtelling. De eerste versie, die u in november van het vorig jaar ontving, is hiermee komen te vervallen. Hieronder zal in 't kort worden aangegeven wat de wijzigingen ten opzichte van de eerste versie zijn.

In de praktijk is gebleken dat de definitie van recreatiewoningen, zoals geformuleerd in de handleiding versie 1, problemen opleverde. Gelet op het streven naar een gelijke behandeling van alle gemeenten is het van groot belang dat de definitie eenduidig is. In verband hiermee is in deze handleiding het hoofdstuk over recreatiewoningen herschreven en zijn er wijzigingen aangebracht in het schema op pagina 5, het beslissingschema op pagina 7 en in hoofdstuk 4, de lijst met tot bewoning bestemde gebouwen.

INHOUD

1. INLEIDING	4
2. INDELING VAN BOUWWERKEN EN CATEGORIEËN TOT BEWONING BESTEMDE GEBOUWEN	5
3. DEFINITIE, CRITERIA EN PRAKTISCHE MAATSTAVEN PER CATEGORIE	8
<u>3.0 Tot bewoning bestemde gebouwen</u>	8
<u>3.1 Woningen</u>	10
<u>3.2 Recreatiewoningen</u>	12
<u>3.3 Wooneenheden</u>	14
<u>3.4 Bijzondere woongebouwen</u>	16
<u>3.4.1 Penitentiaire instellingen</u>	18
<u>3.4.2 Kloosters e.d.</u>	18
<u>3.4.3 Opleidingsinternaten</u>	18
<u>3.4.4 Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening</u>	18
<u>3.4.5 Capaciteit van een bijzonder woongebouw</u>	20
4. LIJST MET TYPEN TOT BEWONING BESTEMDE GEBOUWEN	21
<u>4.1 Woningen</u>	22
<u>4.2 Recreatiewoningen</u>	22
<u>4.3 Wooneenheden</u>	23
<u>4.4 Bijzondere woongebouwen</u>	24

1. INLEIDING

Deze handleiding geeft richtlijnen aan de hand waarvan, in het kader van de administratieve woningtelling, aan het CBS opgave dient te worden gedaan van de aantallen woningen, recreatiewoningen en wooneenheden die per 1 januari 1992 in uw gemeente aanwezig waren en van de capaciteit van de bijzondere woongebouwen op dezelfde peildatum. De benaming "administratieve woningtelling" wordt in het vervolg van deze handleiding vervangen door "woningtelling".

Deze handleiding vervangt de criteria, maatstaven en toelichtingen over woningen en wooneenheden die in de afgelopen periode van 10 jaar zijn gebruikt. In deze handleiding worden de criteria en de daarmee samenhangende praktische maatstaven uiteengezet, zoals die van de definities van de verschillende categorieën tot bewoning bestemde gebouwen zijn afgeleid en zoals die door het CBS zullen worden toegepast. Bij de vaststelling van de maatstaven zijn praktische keuzes gemaakt die tot doel hebben een eenvoudige en controleerbare beantwoording van de vragen van ons Bureau in het kader van de woningtelling en de Woningstatistiek mogelijk te maken. Langs deze weg is het mogelijk om woningen, recreatiewoningen, wooneenheden en bijzondere woongebouwen eenduidig te classificeren.

Zoals ook voorheen het geval was, worden de diverse categorieën tot bewoning bestemde gebouwen in eerste instantie in bouwtechnische zin opgevat. De bouwtechnische bestemming, met andere woorden de bestemming zoals die uit de bouwtechnische verschijningsvorm blijkt, is bepalend voor de indeling. Aan de keuze voor de bouwtechnische benadering ligt een aantal overwegingen ten grondslag. De eerste en belangrijkste overweging is dat bij de bouwtechnische benadering tot bewoning bestemde gebouwen enerzijds en huishoudens anderzijds onafhankelijk van elkaar worden gedefinieerd, zodat het mogelijk is inzicht te krijgen in de woningvoorziening, dat wil zeggen in de verhouding tussen de aantallen tot bewoning bestemde gebouwen en de aantallen huishoudens per gemeente. In de tweede plaats dragen bouwtechnische elementen een betrekkelijk permanent karakter en kunnen mutaties daardoor beter geregistreerd worden dan wanneer een indeling op basis van bijvoorbeeld huurrechtelijke criteria zou worden toegepast. Ten derde wordt deze benadering in internationaal verband in het algemeen aanbevolen.

Bij bijzondere woongebouwen is, naast de eis dat het om een tot bewoning bestemd gebouw moet gaan, het gebruik dat van het gebouw wordt gemaakt maatgevend voor de indeling.

Aan de indeling van gebouwen in tot bewoning bestemde gebouwen en niet tot bewoning bestemde gebouwen en de onderverdeling van tot bewoning bestemde gebouwen zijn ook juridische aspecten verbonden. Op dit punt wordt in hoofdstuk 3 bij de criteria 2, 4, 2.5 en 3.5 teruggekomen.

In hoofdstuk 2 wordt de indeling van bouwwerken schematisch weergegeven en worden de categorieën tot bewoning bestemde gebouwen genoemd die in het kader van de woningtelling worden waargenomen. Tevens is in dat hoofdstuk een beslissingsschema opgenomen op basis waarvan de classificatie van (tot bewoning bestemde) gebouwen op gestructureerde wijze kan worden uitgevoerd. In hoofdstuk 3 worden de definities, criteria en praktische maatstaven die gelden voor de verschillende categorieën tot bewoning bestemde gebouwen behandeld. Tenslotte wordt in hoofdstuk 4 de behandelde materie van een andere kant benaderd. De bedoeling is dat met behulp van de in dit hoofdstuk opgenomen lijst met typen tot bewoning bestemde gebouwen in de meerderheid van de gevallen indeling in één van de te tellen categorieën mogelijk is. Door zijn beknoptheid is deze lijst voor een aantal gevallen ontoereikend. In die gevallen moet worden teruggevallen op de hoofdstukken 2 en 3 van de handleiding.

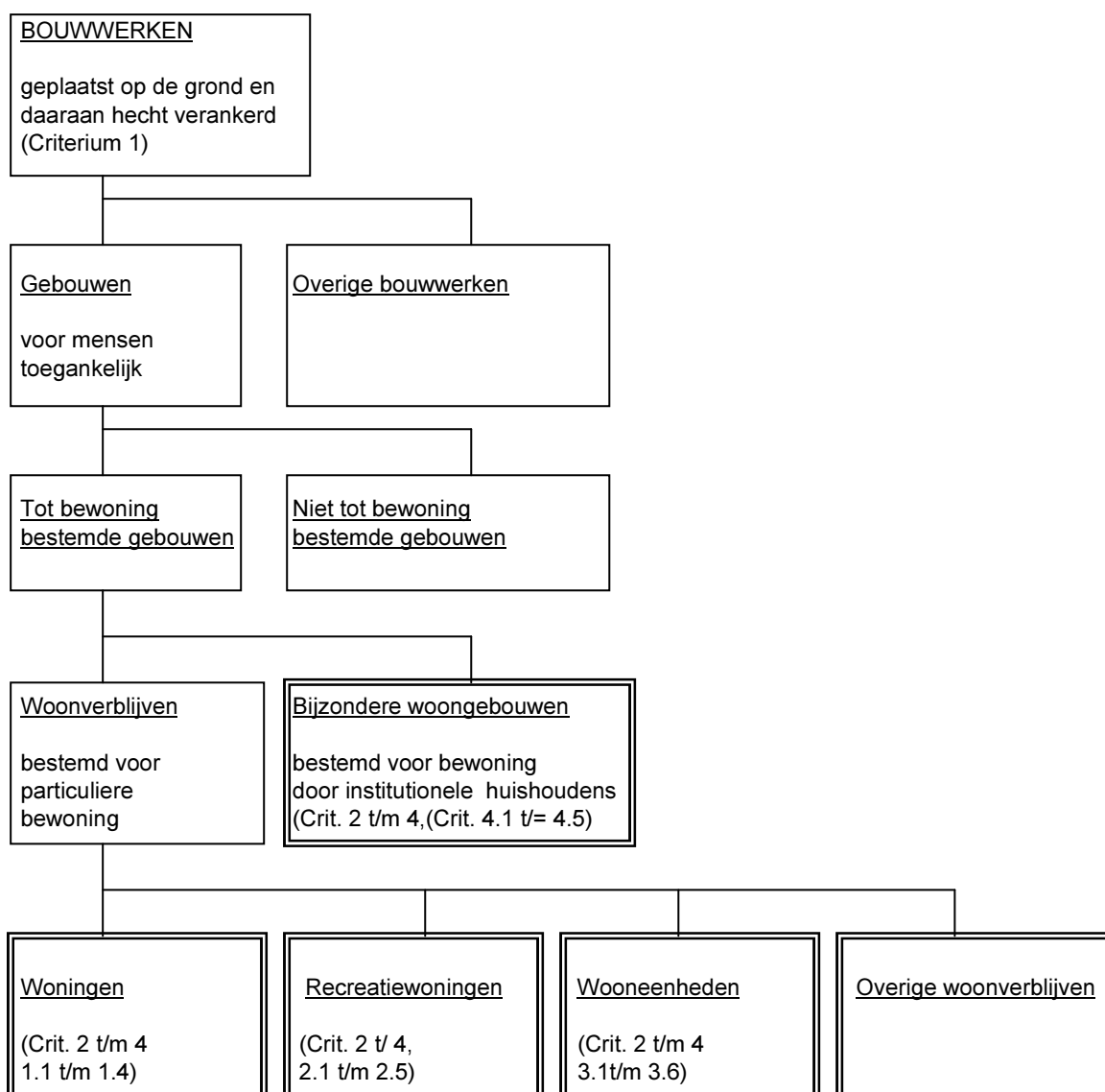
Indien op basis van de in deze handleiding opgenomen definities, criteria en praktische maatstaven voor een bepaald gebouw meer dan één classificatie in aanmerking komt, dient contact met het CBS te worden opgenomen. In alle gevallen beslist ons Bureau uiteindelijk, uitgaande van de noodzaak tot uniform classificeren, in welke categorie het desbetreffende gebouw wordt ingedeeld.

2. INDELING VAN BOUWWERKEN EN CATEGORIEËN TOT BEWONING BESTEMDE GEBOUWEN

Om een goed inzicht te verkrijgen in de betekenis van de criteria en maatstaven die in het vervolg van deze handleiding worden behandeld, is het nuttig een duidelijk beeld voor ogen te hebben van de hiërarchie van en de onderlinge verhoudingen tussen de diverse typen bouwwerken, c.q. gebouwen.

Met dit doel is het "schema indeling van bouwwerken" opgesteld. Bij de diverse categorieën gebouwen is verwezen naar de criteria zoals zij in hoofdstuk 3 worden behandeld. De te tellen categorieën zijn dikker omkaderd.

Schema indeling van bouwwerken

De woningtelling beperkt zich tot de groep "tot bewoning bestemde gebouwen". Hierbij wordt in de eerste plaats onderscheid gemaakt tussen gebouwen bestemd voor particuliere bewoning (woonverblijven) en gebouwen bestemd voor bewoning door institutionele huishoudens (bijzondere woongebouwen). In het schema worden de woonverblijven onderverdeeld in woningen, recreatiewoningen, wooneenheden en overige woonverblijven.

De categorieën die niet verder meer worden opgedeeld worden primaire categorieën genoemd. Dit zijn respectievelijk: woningen, recreatiewoningen, wooneenheden, overige woonverblijven en bijzondere woongebouwen. In het kader van de woningtelling worden vier van deze vijf primaire categorieën tot bewoning bestemde gebouwen waargenomen. Overige woonverblijven worden niet geteld. Gezien de aard van de opgestelde maatstaven mag er van worden uitgegaan dat deze laatste groep verhoudingsgewijs zeer klein is.

De vier categorieën tot bewoning bestemde gebouwen die in het kader van de woningtelling worden waargenomen zijn dus:

1. woningen;
2. recreatiewoningen;
3. wooneenheden;
4. bijzondere woongebouwen.

De tot bewoning bestemde gebouwen genoemd onder de punten 1 t/m 3 zijn bestemd voor huisvesting van particuliere huishoudens.

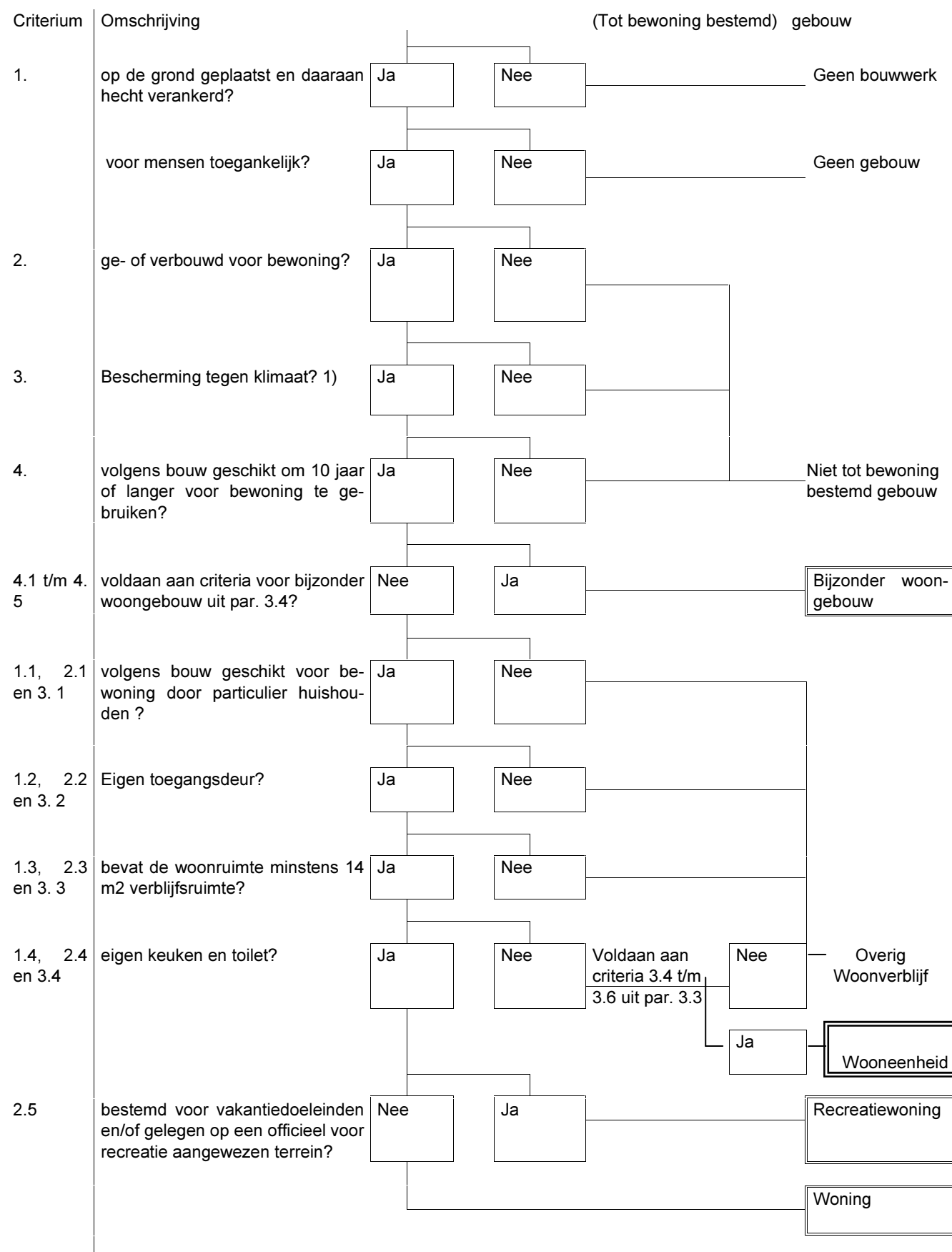
Bijzondere woongebouwen zijn bestemd voor huisvesting van institutionele huishoudens.

In hoofdstuk 3 worden de definities, criteria en maatstaven behandeld die worden gebruikt om de genoemde categorieën van elkaar te onderscheiden. De criteria kunnen met behulp van het beslissingsschema op bladzijde 7 op een gestructureerde wijze worden toegepast. De tekst van hoofdstuk 3 blijft uiteraard bepalend.

Van de bijzondere woongebouwen wordt tevens de capaciteit waargenomen.

In paragraaf 3.4.5 is aangegeven wat onder de capaciteit moet worden verstaan die van elk bijzonder woongebouw moet worden opgegeven.

Beslissingsschema (tot bewoning bestemde) gebouwen

¹⁾ Criteriaam 3, waarin staat dat het gebouw een zodanige bescherming tegen het klimaat moet bieden dat het geschikt is voor bewoning gedurende het hele jaar, is niet van toepassing voor reereatiewoningen.

3. DEFINITIE, CRITERIA EN PRAKTISCHE MAATSTAVEN PER CATEGORIE

Indien in dit hoofdstuk "gebouw" wordt geschreven, dient te worden gelezen: "gebouw of deel van een gebouw".

3.0 Tot bewoning bestemde gebouwen

De definitie van een tot bewoning bestemd gebouw luidt als volgt:

Een tot bewoning bestemd gebouw is een gebouw dat, vanuit bouwtechnisch oogpunt gezien, blijvend is bestemd voor permanente bewoning.

De operationele criteria voor tot bewoning bestemde gebouwen zijn:

- Criterion 1. Het gebouw dient op de grond geplaatst te zijn en daaraan hecht verankerd.
- Criterion 2. Het gebouw dient zodanig te zijn gebouwd of verbouwd dat het voor bewoning geschikt is.
- Criterion 3. Het gebouw dient een zodanige bescherming te bieden tegen het klimaat dat het geschikt is voor bewoning gedurende het hele jaar.
- Criterion 4. Het gebouw dient zodanig te zijn gebouwd dat het geschikt is om minstens 10 jaar voor bewoning te worden gebruikt.

Om als tot bewoning bestemd gebouw geclassificeerd te worden moet een bouwwerk aan alle vier hiervoor genoemde criteria voldoen.

Hierna worden deze criteria nader uitgewerkt en worden praktische maatstaven gegeven voor de criteria 2, 3 en 4.

Ad criterium 1

Dit criterium bevat een essentieel kenmerk van bouwwerken in het algemeen. Op grond hiervan worden woonschepen, caravans, woonwagens (al of niet met vaste standplaats), varende schepen e.d. niet als tot bewoning bestemde gebouwen aangemerkt.

Ad criterium 2

Bestemd zijn voor bewoning moet in de bouwtechnische gestalte verankerd zijn. Dit moet blijken uit de bouwvergunning of uit bouwtekening(en) van het gebouw bij de oprichting of bij de verbouwing indien door de verbouwing de bestemming van het gebouw gewijzigd is in een woonbestemming. Zijn vanwege de ouderdom van de woning of anderszins de genoemde bescheiden niet beschikbaar, dan moet aannemelijk (te maken) zijn dat het gebouw ge- of verbouwd is met bestemming bewoning.

Garages, schuren, loodsen, scholen, kantoren e.d. worden op grond van criterium 2 niet als tot bewoning bestemde gebouwen geclassificeerd. Ook hotels en beroepspensions worden niet als tot bewoning bestemde gebouwen geclassificeerd, onder andere omdat in beide logiesvormen sprake is van een zekere mate van hoteldienstverlening. Onder hoteldienstverlening wordt verstaan: het tijdens het verblijf van de gast schoonmaken van de kamer en het opmaken van bedden en/of zogenaamde 'roomservice'. Verder kunnen nog andere diensten ter beschikking worden gesteld, als receptie, telefoonservice en dergelijke.

Naast de bouwtechnische criteria kan er ook sprake zijn van een juridisch criterium. Is er voor een bepaald gebied namelijk een bestemmingsplan, dan moet een bouwwerk volgens dat plan een woonbestemming hebben of moet er een vrijstelling op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening zijn gegeven (dit zal dan

nagenoeg steeds artikel 19 betreffen). Alleen als van genoemde vrijstellingsmogelijkheid gebruik is gemaakt, kan de strijdigheid met het bestemmingsplan worden opgeheven. Is de vrijstelling echter gegeven voor een periode van minder dan 10 jaar, dan zal een gebouw doorgaans alleen al om die reden niet tot de tot bewoning bestemde gebouwen worden gerekend.

Enkele voorbeelden:

- Is een gebouw bestemd voor bewoning maar door de betreffende gemeentelijke instantie onttrokken aan de woonbestemming, dan wordt het gebouw als niet tot bewoning bestemd gebouw aangemerkt.
- Omgekeerd kan de gemeente een niet tot bewoning bestemd gebouw een woonbestemming geven.

In de meeste gevallen zal bij een wijziging van de bestemming van tot bewoning bestemd gebouw tot niet tot bewoning bestemd gebouw of omgekeerd een verbouwing nodig zijn. De classificatie van de gebouwen wordt dan in eerste instantie op de voor de verbouwing gemaakte bouwtekeningen gebaseerd. Is er geen sprake van een verbouwing dan kan de gewijzigde bestemming van het gebouw alleen blijken uit de officiële stukken waarin het besluit tot wijziging van de bestemming is vastgelegd. Uitgangspunt is hierbij dat de officiële procedure om tot bestemmingswijziging te komen, moet zijn afgerond. Is de procedure niet afgerond dan wordt bij de classificatie uitgegaan van de oude bestemming. De bedoelde officiële stukken kunnen zijn: een besluit van de gemeenteraad of, in aanvulling daarop, een besluit van het College van B en W en/of een besluit van Gedeputeerde Staten en/of een besluit van de Raad van State.

In alle gevallen blijft van kracht dat de bestemming voor bewoning in de bouwtechnische gestalte van het gebouw verankerd moet zijn.

Ad criterium 3

Geschikt zijn voor bewoning gedurende het gehele jaar betekent dat er een stookgelegenheid (met een voorziening voor de afvoer van rookgassen die aan de brandweervoorschriften voldoet) aanwezig moet zijn, of een vaste verwarmingsbron (eigen c.v., blok-, wijk- of stadsverwarming). Verder dient de geschiktheid te blijken uit de constructie van de buitenwanden en de duurzaamheid van de gebruikte materialen. Zomerhuisjes die niet voldoende zijn geïsoleerd, barakken e.d. vallen op grond van criterium 3 af als woningen.

Ad criterium 4

Zodanig gebouwd zijn dat het gebouw minstens 10 jaar voor bewoning kan worden gebruikt dient eveneens te blijken uit de constructie en uit de duurzaamheid van de gebruikte materialen. Gebouwen met bestemming noodwoning of woonkeet vallen af op basis van dit criterium, ook als zij in werkelijkheid langer dan 10 jaar bewoond worden. In de meeste gevallen zal bij wijziging van de bestemming van noodverblijven in tot bewoning bestemde gebouwen een verbouwing nodig zijn. Is er geen sprake van een verbouwing dan kan de gewijzigde bestemming van het gebouw alleen blijken uit de officiële stukken waarin het besluit tot wijziging van de bestemming is vastgelegd. Bij de classificatie van de gebouwen wordt dan de gedragslijn gevolgd, die onder "Ad criterium 2" is beschreven.

In alle gevallen blijft van kracht dat de bestemming voor bewoning in de bouwtechnische gestalte van het gebouw verankerd moet zijn.

3.1 Woningen

De definitie van een woning luidt als volgt:

Een woning is een tot bewoning bestemd gebouw dat, vanuit bouwtechnisch oogpunt gezien, blijvend is bestemd voor permanente bewoning door één particulier huishouden.

De operationele criteria voor woningen zijn:

- Criterion 1.1 Het tot bewoning bestemde gebouw dient zodanig te zijn gebouwd of verbouwd dat het voor particuliere bewoning geschikt is.
- Criterion 1.2 Het tot bewoning bestemde gebouw dient te zijn voorzien van een eigen toegangsdeur die hetzij direct vanaf de openbare weg, hetzij via een gemeenschappelijke ruimte (zoals portiek, galerij, trappenhuis, corridor) toegang biedt tot de woonruimte.
- Criterion 1.3 Het tot bewoning bestemde gebouw dient tenminste 14 m² aan verblijfsruimte te bevatten.
- Criterion 1.4 Het tot bewoning bestemde gebouw dient te beschikken over een toilet en over een keukeninrichting die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden.

Om als woning geclassificeerd te worden moet een gebouw aan alle vier hiervoor genoemde criteria voldoen.

Hierna worden deze criteria nader uitgewerkt en worden praktische maatstaven gegeven voor de criteria 1.1, 1.2 en 1.4.

Ad criterium 1.1

Bestemd zijn voor bewoning dooreen particulier huishouden moet in de bouwtechnische gestalte verankerd zijn. Dit moet blijken uit de bouwvergunning of uit bouwtekening(en) van het gebouw eerste oprichting of bij verbouwing indien door de verbouwing de bestemming van het gebouw gewijzigd is. Zijn vanwege de ouderdom van de woning of anderszins de genoemde bescheiden niet beschikbaar, dan moet aannemelijk (te maken) zijn dat het gebouw ge- of verbouwd is met bestemming bewoning door een particulier huishouden.

Ad criterium 1.2

In het woonverblijf mogen zich geen deuren of andere doorgangen bevinden die direct toegang bieden tot een ander woonverblijf. Indien dit wel het geval is, is er geen sprake van twee afzonderlijke woonverblijven, maar van één aaneengesloten woonverblijf.

Ingeval er sprake is van een inpendige toegangsdeur dient deze verder te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de toegangsdeur dient te zijn voorzien van een slot; het gehele complex van vertrekken dat het woonverblijf vormt dient door middel van deze deur afsluitbaar te zijn;
- de toegangsdeur dient voorzien te zijn van een afzonderlijke huisbel (deze hoeft overigens niet bij de deur zelf te zijn aangebracht);
- de toegangsdeur dient bereikbaar te zijn zonder de woonruimte van een ander huishouden te betreden.

Ad criterium 1.3

De verblijfsruimte wordt tussen de muren gemeten en is de in de woning gelegen ruimte, bestemd voor het verblijven van mensen, zoals keuken, woonkamer(s), slaapkamer(s), werk- en hobbykamer(s) e.d. Niet tot de verblijfsruimte behoren de verkeersruimte, toiletruimte, badruimte, bergruimte of technische ruimte.

Ad criterium 1.4

De keuken(inrichting) die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden, moet zijn voorzien van een opstelplaats voor een kooktoestel, een aanrecht dat voorzien is van een spoelbak en een kraan boven de spoelbak die is aangesloten op de drinkwatervoorziening.

De toiletruimte moet afsluitbaar zijn en voorzien van een toiletput. Indien de toiletruimte buiten de woning is gelegen, moet het een apart gebouw zijn bestemd voor het exclusieve gebruik door de bewoners van de desbetreffende woning.

Een specifieke groep woningen wordt gevormd door de zogenaamde bedrijfswoningen. Onder bedrijfswoningen worden gebouwen verstaan die volgens de bouw zowel bestemd zijn voor bewoning door een particulier huishouden als voor de uitoefening van een bepaald beroep of bedrijf. Er bestaan twee soorten bedrijfswoningen. Ten eerste de boerderijen en tuinderswoningen en ten tweede de zogenaamde woningen met winkel en/of werkplaats.

Deze beide soorten worden als volgt omschreven.

Een boerderij of tuinderswoning is een woning die samen met de daar bijbehorende bedrijfsruimte op één erf is gelegen, terwijl het geheel door de bewoner wordt gebruikt voor de uitoefening van een boerenbedrijf, veehouderij of tuindersbedrijf.

Een woning met winkel en/of werkplaats is een woning die binnendoor is verbonden met de bedrijfsruimten.

Het gaat dus om een geheel van één woning met bedrijfsgebouwen dat tezamen door de bewoner gebruikt wordt voor de uitoefening van een bedrijf.

Geschakelde of gesplitste woningen of woningen waarvan een gedeelte wordt gebruikt voor bewoning en het overige deel, zonder dan toe te zijn verbouwd voor de uitoefening van een beroep of bedrijf wordt niet tot bedrijfswoningen gerekend.

Het woongedeelte van bedrijfswoningen moet voldoen aan de criteria voor woningen. De criteria 1.1 en 1.3 blijven onverkort gehandhaafd. De praktische maatstaven van de criteria 1.2 en 1.4 zijn aangepast aan enkele specifieke eigenschappen van bedrijfswoningen. Deze aanpassingen zijn hieronder beschreven.

Ad criterium 1.2

Het komt voor dat het woongedeelte van bedrijfswoningen uitsluitend bereikt kan worden via de bedrijfsruimte, die een eigen toegangsdeur heeft. In die gevallen blijft toch sprake van een eigen toegangsdeur waarmee voldaan is aan criterium 1.2.

Ad criterium 1.4

Voor bedrijfswoningen is aan dit criterium ook voldaan indien de toiletruimte zich in de bedrijfsruimte bevindt. Dit geldt ook voor portierswoningen in fabrieken e.d.

3.2 Recreatiewoningen

De definitie van recreatiewoning is als volgt:

Een recreatiewoning is een tot bewoning bestemd gebouw dat gelegen is op een officieel voor recreatie aangewezen terrein en/of bestemd is voor bewoning gedurende de vakantie Een recreatiewoning voldoet aan alle criteria die gelden voor woningen, maar niet noodzakelijk aan criterium 3, vanwege het feit dat een recreatiewoning niet geschikt hoeft te zijn voor bewoning gedurende het gehele jaar.

Volgens criterium 3 dient een tot bewoning bestemd gebouw een zodanige bescherming te bieden tegen het klimaat, dat het geschikt is voor bewoning gedurende het hele jaar. Aangezien het wettelijk toegestaan is om recreatiewoningen te bouwen voor gebruik gedurende een deel van het jaar, het zomerseizoen, is dit criterium niet van toepassing op recreatiewoningen. Uiteraard zijn er recreatiewoningen die wel aan criterium 3 voldoen en gedurende het hele jaar gebruikt mogen worden. Het verschil tussen deze laatste groep recreatiewoningen en gewone woningen, wordt bepaald door de bestemming voor vakantie doeleinden en/of de ligging op een officieel voor recreatie aangewezen terrein. Een recreatiewoning die niet voldoet aan criterium 3 kan alleen daardoor al niet verward worden met een gewone woning.

De operationele criteria voor een recreatiewoning zijn deels gelijk aan die voor een woning (criteria 2.1 t/m 2.4). Voor de duidelijkheid worden alle criteria voor een recreatiewoning hieronder vermeld:

- Criteria 2.1 Het tot bewoning bestemde gebouw dient zodanig te zijn gebouwd of verbouwd dat het voor particuliere bewoning geschikt is.
- Criteria 2.2 Het tot bewoning bestemde gebouw dient te zijn voorzien van een eigen toegangsdeur die hetzij direct vanaf de openbare weg, hetzij via een gemeenschappelijke ruimte (zoals portiek, galerij, trappenhuis, corridor) toegang biedt tot de woonruimte.
- Criteria 2.3 Het tot bewoning bestemde gebouw dient tenminste 14 m² aan verblijfsruimte te bevatten.
- Criteria 2.4 Het tot bewoning bestemde gebouw dient te beschikken over een toilet en over een keukeninrichting die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden.
- Criteria 2.5 Het tot bewoning bestemde gebouw is voor vakantie doeleinden bestemd en/of gelegen op een officieel voor recreatie aangewezen terrein.

Criteria 2.5 vormt het onderscheid tussen woningen en recreatiewoningen.

Ad criterium 2.5

Bestemd zijn voor vakantie doeleinden moet blijken uit de bouwvergunning, uit de bouwtekening van het tot bewoning bestemde gebouw of uit de omschrijving van het tot bewoning bestemde gebouw in het bestemmingsplan van het terrein.

Wordt in één van deze documenten een aanduiding voor de tot bewoning bestemde gebouwen gebruikt als zomerwoning, recreatiewoning, woning bestemd voor verhuur ten behoeve van vakantie- of recreatiedoel-einden, woning bestemd voor sterk wisselende bewoning of bewoordingen van gelijke strekking dan leidt dat tot de conclusie dat de woonverblijven bestemd zijn voor vakantie doeleinden.

Zijn, bijvoorbeeld vanwege de ouderdom van de recreatiewoning, de genoemde bescheiden niet beschikbaar, dan moet aannemelijk zijn dat het woonverblijf hoofdzakelijk voor vakantie- of recreatiedoel-einden voor de verhuur door de exploitant of beheerder van het complex waartoe het woonverblijf behoort beschikbaar is. In veel gevallen gaat het onder dit criterium om zogenaamde "vakantie- of recreatieparken".

Tweede woningen waarvan de individuele woningen in eigendom zijn van afzonderlijke particulieren en die niet in een "vakantie- of recreatiepark" liggen, worden niet als recreatiewoningen geïnclassificeerd.

Tweede woningen die in een "vakantie- of recreatiepark" liggen worden wel als recreatiewoningen geteld, indien zij aan bovenstaande definitie van recreatiewoningen voldoen. Ook tweede woningen die liggen op een terrein waarvan het bestemmingsplan uitsluitend geeft over de bestemming zoals hierboven bedoeld, worden wel als recreatiewoningen geïnclassificeerd.

Appartementen aanwezig op vakantie- of recreatieparken waarbij sprake is van "hoteldienstverlening" worden niet als recreatiewoningen beschouwd. Onder "hoteldienstverlening" wordt verstaan het tijdens het verblijf van de gasten schoonmaken van de kamer en het opmaken van bedden en/of zogenaamde room-service, eventueel in combinatie met andere diensten zoals receptie, telefoonservice, e.d.

Indien het desbetreffende bestemmingsplan uitsluitend geeft over de bestemming van het terrein en indien is

aangegeven dat het gaat om een recreatiegebied dan leidt dit tot de conclusie dat de woonverblijven gelegen zijn op een officieel voor recreatie aangewezen terrein.

De bestemming kan door een besluit van het College van B en W veranderd worden op een manier zoals bij criterium 2 behandeld is (zie par. 3.0). Dit kan tot gevolg hebben dat de recreatiewoning woning wordt of omgekeerd.

3.3 Wooneenheden

De definitie van een wooneenheid luidt als volgt:

Een wooneenheid is een deel van een tot bewoning bestemd gebouw dat, vanuit bouwtechnisch oogpunt: gezien, blijvend is bestemd voor permanente bewoning door een particulier huishouden en dat voldoet aan alle criteria die van toepassing zijn op woningen, behalve aan criterium 1.4 vanwege het ontbreken van een keukeninrichting die bestemd is voor het bereiden van complete maaltijden en/of het ontbreken van een toilet, terwijl die ruimte bovendien gelegen is in een gebouw dat ter compensatie van deze aan de wooneenheid ontbrekende elementen gemeenschappelijke voorzieningen bevat.

De operationele criteria^{*)} voor wooneenheden zijn:

- Criterion 3.1 Het deel van een tot bewoning bestemd gebouw dient zodanig te zijn gebouwd of verbouwd dat het voor particuliere bewoning geschikt is.
- Criterion 3.2 Het deel van een tot bewoning bestemd gebouw dient te zijn voorzien van een eigen toegangsdeur die hetzij direct vanaf de openbare weg, hetzij via een gemeenschappelijke ruimte (zoals portiek, galerij, trappenhuis, corridor) toegang biedt tot de woonruimte.
- Criterion 3.3 Het deel van een tot bewoning bestemd gebouw dient tenminste 14 m² aan verblijfsruimte te bevatten.

Bovendien geldt het volgende:

- Criterion 3.4 Het gebouw waarin de wooneenheid gelegen is, dient te beschikken over een (gemeenschappelijke) toilet en/of over een (gemeenschappelijke) keukeninrichting die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden;
- Criterion 3.5 Het gebouw waarin de wooneenheid gelegen is, is gebouwd of verbouwd met bestemming "bewoning door meerdere particuliere huishoudens".
- Criterion 3.6 Het deel van een tot bewoning bestemd gebouw bevindt zich niet in een bedrijfsgebouw voor de horeca of in een bijzonder woongebouw.

^{*)} Hoewel de criteria 3.1 t/m 3.3 gelijk zijn aan de criteria 1.1 t/m 1.3 die voor woningen gelden, worden zij, Omwille van de leesbaarheid, toch in deze paragraaf opgenomen.

Om als wooneenheid geïnclassificeerd te worden moet een deel van een woongebouw aan alle zes hiervoor genoemde criteria voldoen.

Hierna worden de criteria 3.1 t/m 3.6 nader uitgewerkt en worden praktische maatstaven gegeven.

Ad criterium 3.1

Bestemd zijn voor bewoning door een particulier huishouden moet in de bouwtechnische gestalte verankerd zijn. Dit moet blijken uit de bouwvergunning of uit bouwtekening(en) van het gebouw bij de oprichting of bij verbouwing indien door de verbouwing de bestemming van het gebouw gewijzigd is.

Zijn vanwege de ouderdom van de woning of anderszins de genoemde bescheiden niet beschikbaar, dan moet aannemelijk (te maken) zijn dat het gebouw ge- of verbouwd is met bestemming bewoning door een particulier huishouden.

Ad criterium 3.2

In de wooneenheid mogen zich geen deuren of andere doorgangen bevinden die direct toegang bieden tot een ander woonverblijf. Indien dit wel het geval is, is er geen sprake van twee afzonderlijke woonverblijven, maar van één aaneengesloten woonverblijf.

De in pandige toegangsdeur van de wooneenheid dient verder te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de toegangsdeur dient te zijn voorzien van een slot; het gehele complex van vertrekken dat het woonverblijf vormt dient door middel van deze deur afsluitbaar te zijn;
- de toegangsdeur dient voorzien te zijn van een afzonderlijke huisbel (deze hoeft overigens niet bij de deur zelf te zijn aangebracht);
- de toegangsdeur dient bereikbaar te zijn zonder de particuliere woonruimte van een ander huishouden te betreden.

Ad criterium 3.3

De verblijfsruimte is de in de woning gelegen ruimte, bestemd voor het verblijven van mensen, zoals keuken, woonkamer(s), slaapkamer(s), werk- en hobbykamer(s) e.d. Niet tot de verblijfsruimte behoren de verkeersruimte, toiletruimte, badruimte, bergruimte of technische ruimte.

Een deel van de minimale verblijfsruimte van 14 m² van een wooneenheid mag deel uitmaken van de in het tot bewoning bestemde gebouw gelegen gemeenschappelijke verblijfsruimte, mits in de wooneenheid zelf tenminste 10 M² aan verblijfsruimte aanwezig is.

Ad criterium 3.4

Er moet in het tot bewoning bestemde gebouw één of meer gemeenschappelijke voorzieningen (toilet en/of keuken) zijn waar de bewoners van de wooneenheden gebruik van maken. Wooneenheden moeten een keuken en/of toilet missen, terwijl voor de ontbrekende voorziening(en) ter compensatie een gemeenschappelijke voorziening in het tot bewoning bestemde gebouw aanwezig moet zijn. De gemeenschappelijke voorzieningen moeten vanuit elke wooneenheid bereikbaar zijn via de gemeenschappelijke verkeersruimten. Het moet dus niet nodig zijn om de woonruimte van een ander huishouden te betreden.

De keuken(inrichting) die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden moet zijn voorzien van een opstelplaats voor een kooktoestel, een aanrecht dat voorzien is van een spoelbak en een kraan boven de spoelbak die is aangesloten op de drinkwatervoorziening.

De toiletruimte moet afsluitbaar zijn en voorzien van een toiletpot.

Uit het voorgaande volgt dat er in een tot bewoning bestemd gebouw met wooneenheden altijd meerdere wooneenheden aanwezig dienen te zijn. Er kan anders geen sprake zijn van gemeenschappelijke voorzieningen.

Ad criterium 3.5

Er moet aangetoond kunnen worden dat het gebouw is gebouwd of verbouwd met bestemming "bewoning door meerdere particuliere huishoudens". Dit moet blijken uit de bouwvergunning en/of uit de bouwtekeningen. Zijn, bijvoorbeeld vanwege de ouderdom van de woonverblijven, de genoemde bescheiden niet beschikbaar, dan kan de bestemming "bewoning door meerdere particuliere huishoudens" alleen blijken uit de officiële stukken waarin deze bestemming is vastgelegd. De bedoelde officiële stukken kunnen zijn: een besluit van de gemeenteraad of, in aanvulling daarop, een besluit van het College van B en W en/of een splitsingsakte.

Ad criterium 3.6

Gebouwen waar sprake is van 'hoteldienstverlening' worden in dit verband als gebouwen voor de horeca beschouwd.

3.4 Bijzondere woongebouwen

In de paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 zijn de tot bewoning bestemde gebouwen gedefinieerd die bestemd zijn voor bewoning door particuliere huishoudens. In deze paragraaf komen de tot bewoning bestemde gebouwen die bestemd zijn voor bewoning door institutionele huishoudens aan de orde. Deze onderscheiden zich van particuliere huishoudens doordat door derden bedrijfsmatig wordt voorzien in huisvesting en dagelijks levensonderhoud van de leden van het huishouden.

De definitie van bijzondere woongebouwen luidt als volgt:

Een bijzonder woongebouw is een gebouwencomplex, gebouw of deel van een gebouw, dat volgens de bouw of verbouw blijvend is bestemd voor permanente bewoning door een institutioneel huishouden.

De operationele criteria voor bijzondere woongebouwen zijn:

- criterium 4.1 Het gebouw of gebouwencomplex heeft één adres.
- criterium 4.2 Het gebouw of gebouwencomplex is bestemd voor permanente bewoning.
- criterium 4.3 Het gebouw of gebouwencomplex is in gebruik door één rechtspersoon.
- criterium 4.4 Deze rechtspersoon valt binnen één van de bedrijfsgroepen vermeld in het schema op bladzijde 17.
- criterium 4.5 De rechtspersoon gebruikt het gebouw(encomplex) voor permanente huisvesting en bedrijfsmatige huishoudelijke verzorging van een verzameling personen.

Om als bijzonder woongebouw geclassificeerd te worden moet een tot bewoning bestemd gebouw aan alle vijf hiervoor genoemde criteria voldoen.

De conclusie dat het om een bijzonder woongebouw gaat, kan in strijd zijn met de voor woningen geldende criteria 1.1 t/m 1.4, indien het gebouw gebouwd is als woning of met de criteria 3.1 t/m 3.6, indien het gebouw is opgericht als een aantal wooneenheden. De beslissing op grond van de operationele criteria 4.1 t/m 4.5 die gelden voor bijzondere woongebouwen heeft in een dergelijk geval prioriteit.

Ad criterium 4.2

Aanvullend op datgene wat in paragraaf 3.0 in de vorm van de criteria 1 t/m 4 is gesteld, wordt het begrip "permanente bewoning" hier gebruikt in de zin dat vereist is dat in het gebouw personen woonachtig (kunnen) zijn conform de regels van het Besluit Bevolkingsboekhouding. Op grond van dit laatste punt vallen kazernes af als bijzondere woongebouwen. Dienstplichtige militairen kunnen volgens het Besluit Bevolkingsboekhouding gedurende hun diensttijd niet ingeschreven staan op het adres van de kazerne.

Ad criterium 4.3

Religieuze woongemeenschappen zoals kloosters worden, voorzover zij geen rechtspersoonlijkheid bezitten, gelijk gesteld aan rechtspersonen.

Ad criterium 4.3 en 4.5

Indien niet voldaan is aan criterium 4.3 en/of 4.5 omdat het gebouw leeg staat of omdat het voor andere dan de genoemde doeleinden wordt gebruikt, is er sprake van een bijzonder woongebouw.

Algemeen

De op het terrein van een bijzonder woongebouw gelegen gebouwen, die uitsluitend zijn bestemd voor bewoning door (de leden van) het personeel van de instelling, worden als woningen of wooneenheden beschouwd indien ze voldoen aan de criteria die gelden voor woningen of wooneenheden én indien ze een eigen adresaanduiding hebben.

Verder komt het bij bejaardenoorden voor dat een deel van het complex bestaat uit een afdeling met collectieve verzorging en een ander deel uit door het bejaardenoord geëxploiteerde afzonderlijke woningen voor ouderen die voldoen aan alle criteria genoemd in paragraaf 3.1. In deze woonruimten wordt uitsluitend huisvesting, dan wel huisvesting in combinatie met vormen van dienstverlening geboden. Dergelijke afzonderlijke woningen worden niet als bijzondere woongebouwen aangemerkt maar als woningen, mits zij een adresaanduiding hebben die afwijkt van het adres van het bijzondere woongebouw.

Schema bedrijfsgroepen*) voor afbakening van de bevolking in institutionele huishoudens

SBI-code	Omschrijving bedrijfs(sub)groep	Naam gebouwen/instellingen (voorbeelden)
SBI-74		
Penitentiare inrichtingen		
9032	Gevangenis, huizen van bewaring e.d.	Gevangenis, huizen van bewaring
Kloosters e.d.		
9101.1	Religieuze organisaties	Kloosters
Opleidingsinternaten		
92	Onderwijs	Opleidingsinternaten, Kostscholen
9271.2	Overig wetenschappelijk onderwijs (niet-universitair)	Koninklijk Instituut voor de Marine Koninklijke Militaire Academie Luchtmachtstafschool
9261	Hoger beroepsonderwijs	Nederlandse Politieacademie
9251	Lager en middelbaar beroepsonderwijs	Onderofficiersopleidingen Politiescholen
Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening		
932	Psychiatrische inrichtingen en bijzondere psychiatrische klinieken e.d. (excl. verpleeghuizen)	Psychiatrische inrichtingen
933	Zwakzinnigeninrichtingen (excl. gezinsvervangende tehuizen)	Zwakzinnigeninrichtingen
934	Verpleeghuizen	Verpleeghuizen
9411	Bejaardentehuizen (excl. voor psychisch gestoorde bejaarden)	Bejaardenoorden
942	Kindertehuizen, sociale tehuizen e.d. (voor niet-gehandicapten)	Kindertehuizen, sociale tehuizen
9431	Tehuizen voor lichamelijk gehandicapten (geen school)	Tehuizen en overige woonvormen voor lichamelijk gehandicapten
9432	Tehuizen voor verstandelijk gehandicapten (incl. dubbel gehandicapten) (geen school)	(Gezinsvervangende) tehuizen voor verstandelijk en dubbel gehandicapten

De hier bedoelde bedrijfsgroepen worden gedefinieerd door de omschrijving van de betreffende SBI-categorie in de Standaard Bedrijfs Indeling (SBI).

In de hierna volgende subparagrafen wordt voor elke afzonderlijke groep bijzondere woongebouwen een korte karakteristiek gegeven. In de meeste gevallen kan op basis van deze karakteristieken worden beslist of, en zo ja in welke groep een bepaald gebouw moet worden opgegeven. In twijfelgevallen dient contact met het CBS te worden opgenomen.

3.4.1 Penitentiaire instellingen

Gevangenis­sen, huizen van bewaring, penitentiaire (vormings)in­richtingen, rijks­werkin­richtingen en TBS­instellingen, die bij ministerieel besluit worden aangewezen op basis van de Beginselenwet Gevangeniswezen. Niet tot de bijzondere woongebouwen behoren penitentiaire ziekenhuizen en penitentiaire selectiecentra.

3.4.2 Kloosters e.d.

Gebouwen in gebruik door religieuze organisaties voor permanente huisvesting van een verzameling personen uit die organisatie. Een religieuze organisatie moet als doelstelling hebben het belijden van de religie en het uitdragen ervan. Onder religie wordt verstaan een levensbeschouwing met als kenmerk het geloven in een personificatie van een hogere macht. De organisatie moet in een breder kader erkend zijn. Hierbij moet worden gedacht aan een erkenning van een overkoepelende instantie in de vorm van een kerk(gemeenschap) of de Staat der Nederlanden.

3.4.3 Opleidingsinternaten

Gebouwen in gebruik door internaten en kostscholen voor permanente huisvesting van leerlingen met als doel het volgen van onderwijs.

Onder deze groep vallen:

- particuliere opleidingsinstituten;
- scholen die onder auspiciën van het Ministerie van Defensie vallen en die aparte tot bewoning bestemde gebouwen hebben voor beroepsofficieren en adelborsten,
- politiescholen;
- internaten die gesubsidieerd worden in het kader van de regeling voor kinderen van binnenschippers en kermisexploitanten.

3.4.4 Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening

A. Gezondheidszorg

Tot bewoning bestemde gebouwen in gebruik door instellingen die actief zijn in de gezondheidszorg. Een gemeenschappelijk kenmerk van deze instellingen is dat er een zogenaamde erkenning bestaat op grond waarvan de geneeskundige activiteiten uitgeoefend mogen worden. Onder een erkenning wordt verstaan een (voorlopige) beschikking afgegeven op grond van de Ziekenfondswet (ZW) en/of de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), de Wet Ziekenhuis voorzieningen, dan wel een bekendmaking van een voorgenomen beschikking door de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur ten behoeve van een instelling voor gezondheidszorg, waarin tenminste de navolgende besluiten zijn opgenomen:

- datum van inwerkingtreding van de beschikking;
- capaciteit, uitgedrukt in bedden;
- functie(s) van de instellingen.

De functie van de instelling blijkt ook uit de erkenning.

Als bijzonder woongebouw worden aangemerkt de gebouwen in gebruik door instellingen met de volgende functie:

- psychiatrische inrichting of bijzondere psychiatrische kliniek, waarbij mede begrepen zijn genormaliseerde woonvormen zoals sociowoning en resocialisatie-eenheid;
- zwakzinnigeninrichting, waarbij mede begrepen zijn sociowoning, fasehuis en dependances;
- verpleeghuis (somatisch en/of psycho-geriatrisch).

B. Maatschappelijke Dienstverlening

Tot bewoning bestemde gebouwen in gebruik door instellingen die activiteiten op het gebied van de maatschappelijke dienstverlening verrichten. Dit zijn activiteiten gericht op het helpen van individuen of groepen personen voor wat betreft hun functioneren in de maatschappij of wat betreft hun zelfredzaamheid. Het betreft hier zowel hulp aan personen die problemen ondervinden bij de "dagelijkse gang van zaken" in verband met een handicap of specifieke gesteldheid, als hulp aan personen die problemen ondervinden bij hun functioneren in de sociale omgeving.

Een gemeenschappelijk kenmerk van deze instellingen is dat de financiering van de activiteiten (gedeeltelijk) plaats vindt via een zogenaamde subsidiebeschikking die eventueel op gemeentelijk niveau kan zijn afgegeven. Deze subsidiebeschikkingen zijn gebaseerd op de Welzijnswet, de Wet op de Bejaardenoorden, de Wet Jeugdhulpverlening, de Tijdelijke Subsidiemaatregel Maatschappelijke Dienstverlening (TSMD) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). In de beschikking zijn tenminste de volgende besluiten opgenomen:

- datum inwerkingtreding van de beschikking;
- capaciteit, uitgedrukt in bedden;
- functie(s) van de instelling.

Als bijzonder woongebouw worden in dit kader aangemerkt de gebouwen in gebruik door instellingen met de volgende functie:

- tehuizen voor gehandicapten;
- bejaardentehuizen;
- overige tehuizen.

Hieronder worden enkele belangrijke groepen binnen de instellingen voor maatschappelijke dienstverlening nader toegelicht.

Bejaardenoorden

De grootste groep bijzondere woongebouwen in gebruik door instellingen voor maatschappelijke zorg wordt gevormd door de bejaardenoorden of bejaardentehuizen. "Bejaardenoord" is de in de Wet op de Bejaardenoorden (WBO) gebezigde officiële term voor bejaarden(te)huis en dergelijke. De wet spreekt pas van een bejaardenoord als er tenminste 5 mensen in zijn opgenomen. Van duurzame huisvesting is sprake indien naar de bedoeling van betrokken partijen, in casu het bejaardenoord en de bejaarde, op het gebied van huisvesting wordt voorzien in een blijvende (definitieve) oplossing. Ook particuliere bejaardenoorden dienen te worden opgegeven. De erkenning van een bejaardenoord (zowel gesubsidieerd als particulier) heet officieel 'verklaring van geen bezwaar', en wordt als regel afgegeven door de provincie.

Inrichtingen van jeugdhulpverlening

Inrichtingen voor sociale zorg aan jongeren, gesubsidieerd in het kader van de Wet Jeugdhulpverlening. Hieronder vallen de internaten in beheer bij de Stichting Bijzonder Jeugdwerk (BJ) en verder inrichtingen waar jongeren op grond van burgerrechtelijke uitspraken geplaatst worden.

3.4.5 Capaciteit van een bijzonder woongebouw

De definitie van de capaciteit van een bijzonder woongebouw luidt als volgt:

De capaciteit van een bijzonder woongebouw is het aantal plaatsen dat in het gebouw aanwezig is voor permanente huisvesting en bedrijfsmatige huishoudelijke verzorging van een verzameling van personen

Het gaat dus niet om het aantal aanwezige personen maar om het aantal plaatsen genoemd in het vigerende ministeriële besluit, in de vigerende subsidiebeschikking of, indien de laatste niet aanwezig is, het aantal plaatsen genoemd in de vigerende erkenning of "verklaring van geen bezwaar". Welk stuk van toepassing is hangt af van de groep bijzondere woongebouwen waarom het gaat. Zijn geen van deze stukken aanwezig, dan dient te worden uitgegaan van het aantal plaatsen waarop het gebouw is berekend. Plaatsen voor tijdelijk verblijf zoals logeerkamers en ruimten voor het personeel horen niet tot de capaciteit.

Met een verzameling personen wordt bedoeld de groep personen die door de gebruiker van het gebouw in het bijzondere woongebouw zijn geplaatst om zijn doelstelling te bereiken. Hierna wordt dit punt voor elke afzonderlijke groep bijzondere woongebouwen kort uitgewerkt.

Penitentiaire instellingen: de verzameling personen bestaat uit de gedetineerden. De capaciteit wordt gemeent in penitentiaire capaciteit zoals die in circulaire door het Ministerie van Justitie vastgelegd is.

Kloosters e.d.: de verzameling personen bestaat uit diegenen die deel uitmaken van de religieuze organisatie.

Opleidingsinternaten: de verzameling personen bestaat uit de leerlingen.

Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening: de verzameling personen bestaat uit de in de instelling geplaatste personen. Voor gesubsidieerde instellingen gaat het om het aantal bedden respectievelijk plaatsen dat in de erkenning van de instelling of in de subsidieverordening, op basis waarvan de subsidie aan de instelling wordt verleend, is vastgesteld.

Voor bijvoorbeeld gesubsidieerde bejaardenoorden is de capaciteit het aantal in de Wet op de Bejaardenoorden (WBO) erkende plaatsen, zoals door de provincie jaarlijks wordt vastgesteld in de plannen waarmee uitvoering wordt gegeven aan de WBO.

4. LIJST MET TYPEN TOT BEWONING BESTEMDE GEBOUWEN

In dit hoofdstuk wordt de behandelde materie van een andere kant benaderd dan in de rest van de handleiding. De bedoeling is dat met behulp van de in dit hoofdstuk opgenomen lijst met typen tot bewoning bestemde gebouwen in de meeste gevallen in één oogopslag kan worden gezien of de desbetreffende eenheid moet worden opgegeven en zo ja, in welke categorie zij moet worden ingedeeld. Om dit te bereiken is op de bladzijden 22 tot en 24 per categorie aangegeven welke typen gebouwen moeten worden opgegeven en welke niet. In het laatste geval is aangegeven of het betreffende type in een andere groep moet worden opgegeven.

Uiteraard blijven de in deze handleiding gegeven definities bepalend voor de indeling van gebouwen. Door zijn beknoptheid is deze lijst dan ook voor een aantal gevallen ontoereikend. In die gevallen moet worden teruggevallen op hoofdstuk 3.

4.1 Woningen

Wel opgeven:	Niet opgeven:
Eengezinswoningen Hofjeswoningen	Woonschepen Varende schepen Caravans Woonwagens
Alleenstaande woningen Herenhuizen Villa's Bungalows Patiowoningen	Recreatiewoningen, naar 4.2 Noodwoningen Barakken Woonketen
Meergezinswoningen Flats Maisonettes Beneden- en bovenwoningen	De tweede eenheid van dubbel bewoonde boerderijen (tenzij bouwkundig volledig gescheiden) Aan de woonbestemming onttrokken woningen
Portiekwoningen Serviceflats Bedrijfswoningen Boerderijen Tuinderswoningen Woning met winkel Portierswoningen Dienstwoningen	Onbewoonbaar verklaarde woningen
	Hotels Beroepspensions Woningen in gebruik door rechtspersonen, genoemd in het schema op blz. 17, in combinatie met criterium 4.5, naar 4.4 Pandens die een andere bestemming hebben dan bewoning door een particulier huishouden, eventueel naar 4.2, 4.3 of 4.4
en vergelijkbare gebouwen.	en vergelijkbare gebouwen.

4.2 Recreatiewoningen

Wel opgeven:	Niet opgeven:
Recreatiewoningen Woningen in bungalowparken Zomerwoningen Vakantiewoningen Woningen in recreatiegebieden Vakantiebungalows Vakantieappartementen zonder hoteldienstverlening	Woonschepen Varende schepen Caravans Woonwagens Kampeerboerderijen Jeugdherbergen Kamphuisen Conferentieoorden Noodwoningen Barakken Woonketen Huisjes op volkstuinen
en vergelijkbare gebouwen.	en vergelijkbare gebouwen.

4.3 Wooneenheden

Wel opgeven:	Niet opgeven:
Verpleegstersflats Studentenflats Kamers in een gebouw waarvan kan worden aangetoond dat het is gebouwd of verbouwd met bestemming "bewoning door meerdere particuliere huishoudens (zie blz. 15)	Ruimten in gebouwen die niet bestemd zijn voor bewoning door meerdere particuliere huishoudens, zoals: kamers van studenten in woningen Eenheden in bijzondere woongebouwen Eenheden in een bedrijfsgebouw voor de horeca Asielzoekerscentra Kazernes Hotels Beroepspensions Jeugdherbergen Conferentieoorden Wooneenheden in gebruik door rechtspersonen genoemd in het schema op blz. 17, in combinatie met criterium 4.5, naar 4.4 Gebouwen die een andere bestemming dan bewoning door meerdere particuliere huishoudens hebben, eventueel naar 4.1,4.2 of 4.4
en vergelijkbare gebouwen.	En vergelijkbare gebouwen.

4.4 Bijzondere woongebouwen

Wel opgeven:	Niet opgeven:
Penitentiaire inrichtingen	Algemene ziekenhuizen
Zoals:	Revalidatiecentra
Gevangnissen	Kraaminrichtingen
huizen van bewaring	Gespecialiseerde ziekenhuizen
	Penitentiaire ziekenhuizen
Tot bewoning bestemde gebouwen van organisaties, zoals kloosters	Asielzoekerscentra
	Kazernes
Opleidingsinternaten	Hofjes voor ouden van dagen, naar 4.1
Zoals:	Serviceflats, naar 4.1
Kostscholen	
Internaten	
opleidingen voor beroeps- (onder-) officieren van de Nederlandse strijdkrachten	Overige woonverblijven voor bejaarden waar alleen huisvesting dan wel huisvesting in combinatie met vormen van dienstverlening wordt geboden, eventueel naar 4.1 of 4.3
	Gebouwen die niet door een rechtspersoon als Bijzonder Woongebouw gebruikt worden (bijv. een leegstaand klooster)
Politiescholen	
Psychiatrische inrichtingen	
Bijzondere psychiatrische klinieken	
Psychiatrische ziekenhuizen	Hotels
Verslavingsklinieken	Beroepspensions
Zwakzinnigeninrichtingen	
Verpleegtehuizen	
Bejaardenoorden	
Bejaardentehuizen	
Verzorgingstehuizen	en vergelijkbare gebouwen.
Kindertehuizen	
Sociale tehuizen	
Gezinsvervangende tehuizen	
Internaten voor bijzondere en sociale jeugdzorg	
Internaten voor kinderen met gedrags-, leer- en opvoedingsmoeilijkheden	
Internaten voor LOM- en ZMOkinderen	
Internaten voor voogdijpupillen	
Internaten voor bijzonder jeugdwerk	
Observatietehuizen, -inrichtingen	
Weeshuizen	
Tehuizen voor daklozen, thuislozen	
Tehuizen voor ongehuwde moeders en hun kinderen	
Tehuizen voor werkende jongeren	
Tehuizen, internaten voor lichamelijk en verstandelijk gehandicapten	
Leefgemeenschappen voor lichamelijk en verstandelijk gehandicapten	
Verzorgingstehuizen voor lichamelijk en geestelijk gehandicapten	
en vergelijkbare gebouwen.	